

**SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA**

**KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I APELIT TË AKP-së
ŽALBENO VËCE KAI**

GSK-KPA-A-44/11

Priština

15. june 2011. godine

R.B.P.

Zastupan od strane **M.M.M.**

18400 Prokuplje, ul. 3 avgust, br. 6, Srbija

Podnosilac zahteva/Žalilac

Žalbeno veće KAI Vrhovnog suda Kosova sastavljeno od predsedavajućeg sudije Antoinette Lepeltier-Durel, sudija Anne Kerber i Sylejman Nuredini, u žalbi na odluku KPCC/D/A/84/2010 Komisije Kosovske Agencije za imovinu (spis predmeta upisan u KAI pod brojem KPA47391), od dana 02. septembra 2010. godine, nakon zasedanja održanog 15. jun 2011. godine, donosi sledeće

PRESUDA

- 1- Žalba uložena od strane R.P. je prihvaćena.
- 2- Odluka Komisije Kosovske Agencije za imovinu KPCC/D/A/84/2010, od dana 2. septembra 2010. godine, u doli koji se odnosi na zahtev podnet dana 30. novembra 2007 od strane M.M. u ime R.P. upisana pod br. KAP 47391, je izmenjena.
- 3- Zahtev podnet dana 30. novembra 2007. godine of strane R.P., upisan pod br. KPA 47391, je prihvaćen.

- 4- R.P. je potvrđeno svojinsko pravo nad parcelom br. 1365/1, koja se nalazi na mestu zvanom "Osoja kod Osja", katastarska zona Batlava u opštini Podujevo, u površini od 0 ha 8a 79 ca.
- 5- R.P. je dat posed nad predmetnom imovinom.
- 6- Bolo koje lice koje je zauzelo imovinu treba napustiti istu u roku od 30 (trideset) dana od prijema ove presude; u slučaju ne povinovanja ovim nalogom u određenom vremenskom roku, osoba će biti izbačena sa imovine putem prinudnog izvršenja.
- 7- Sud će snositi troškove postupka i biće plaćeni iz budžetskih resursa.

Proceduralni i činjenični istorijat:

Dana 30. novembra 2007. godine, M.M. je podneo imovinski zahtev u Kosovskoj agenciji za imovinu (KAI) u ime njegovog svekra, koji je invalid i nalazi se u bolnici, kojim potražuje ponovni posed nad parcelom br. 1365/1, koja se nalazi na mestu zvanom "Osoja te Osja", katastarska zona Batlava u opštini Podujevo, u površini od 0 ha 8 a 79 ca.

On tvrdi da je njegov svekar vlasnik navedene imovine, te da je izgubio posed 15. juna 1999. godine i da je parcela zauzeta od strane nepoznatog lica.

U podršci imovinskom zahtevu, on je dostavio KAI odluku D. br. 51/73 izdatu od strane Opštinskog suda u Podujevu od dana 6. septembra 1985, u vezi podele različitih parcela a posebno o dodeljivanju parcela u sporu R.P.. On je takođe dostavio odluku 04 br. 466-48/92 Opštine Podujevo, od 3. juna 1993. godine, kojom se njemu i drugom licu dalo pravo na pristup njihovoj imovinu kroz parcelu br. 2495 koja se nalazi u selu Batlava.

Dana 05. juna 2008. godine, Izvršni sekretarijat KAI je obradio objavljivanje zahteva te je 10. novembra 2008. godine obavio notifikaciju postavljanjem postera na parceli koja je nađena na osnovu GPS koordinacija i ortofoto. Posednik nije nađen. Pošto tužena strana nije podnela odgovor u određenom vremenskom roku, zahtev je smatran kao nesporan.

Izveštaj o verifikaciji je utvrdio valjanost odluke Opštinskog suda u Podujevu. The verification report of the KPA ascertained the validity of the decision of the Municipal Court of Podujevë/Podujevo. Izvršni sekretarijat, na osnovu ex officio, je u spisu predmeta pregledao posedovani list br. 338 katastarske zone Batlava, opština Podujevo, koji pokazuje da je parcela u sporu bila upisana na ime R.P..

Izvršni sekretarijat je nekoliko puta zatražio od M.M. da dostavi punomoćje dato od strane R.P., u vremenskom roku između septembra 2008. godine i marta 2009. godine, ali nije uspeo u tome.

Odlikom od dana 2. septembra 2009. godine, Komisija Kosovske agencije za imovinu (KKAI) je odbacila zahtev iz razloga što M.M. nije član domaćinstva ko što je definisano odeljkom 1 UNMIK administrativnog naređanja (AN) 2007/5 zamenjenog Zakonom br. 03/L-079 o rešavanju zahteva u vezi privatne imovine, uključujući poljoprivrednu i komercijalnu imovinu, te i da nije dostavio KAI punomoćje iako mu je nekoliko puta pružena prilika.

Dana 24. februara. 2011. godine, M.M. je uručena odluka KKAI te je dana 24. marta 2011. godine uložio žalbu protiv gore navedene odluke.

U svojoj žalbi, M.M. je naveo da je dva puta faksom poslao punomoćje KAI i da je Vrhovnom sudu dostavio punomoćje potpisano od strane R.P. overeno dana 23. marta 2011. godine od strane suda u Prokuplju, Srbiji.

Pravno obrazloženje:

Dana 24. februara 2011. godine, žalioocu je uručena prvostepena odluka. Na osnovu odeljka 12.1 UNMIK uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079, stranka može uložiti žalbu u roku of trideset (30) dana od obaveštenja o odluci. M.M. je blagovremeno uložio njegovu žalbu u ime R.P. dana 23. marta 2011. godine.

Vrhovni sud smatra da je KKAI korektno primenila pravilo vezano za predstavljanje stranke. Međutim, sud nalazi da je odluka protiv koje je uložena žalba doneta na osnovu ozbiljne povrede proceduralnog prava iz razloga što nije formalno zatraženo od zastupnika podnosioca da popravi i popuni zahtev skrenuvši pažnju na posledice ne povinovanja u skladu sa ovim zahtevom.

Što se tiče zastupanja stranke, odeljak 5.2 AN 2007/5 zamenjena glasu:

“U postupku pred Komisijom, kada fizičko lice nije mogućnosti da podnese zahtev, zahtev može da podnese član porodice tog lica. Podnosilac zahteva može da zastupa ovlašćeno fizičko lice sa važećim i uredno zakonski overenim punomoćjem. U izuzetnim slučajevima, kada je dobijanje punomoćja problematično, Izvršno sekretarijat može da overi alternativni dokument kojim odobrava zastupanje podnosioca zahteva.”

Na osnovu odeljka 1 istog AN, *““Član domaćinstva” označava supružnika, decu (rođenu u braku ili vanbračnu ili usvojenu) i druga lica koje je nosilac imovinskog prava dužan da izdržava u skladu sa važećim zakonima, ili lica koja su obavezna da izdržavaju nosioca imovinskog prava u skladu sa važećim zakonom, bez obzira da li to lice boravi na imanju ili ne zajedno sa nosiocem imovinskog prava ”.*

U konkretnom predmetu, KKAI je tačno odlučila da M.M. treba dostaviti valjano ovlašćenje. Nosilac imovinskog prava, R.P. je u bolnici i on je invalid. Ova situacije je dovoljna da se zaključi da on nije u stanju da sam podnese zahtev te i da on može biti zastupan. M.M. je njegov zet, i kao takav, na osnovu Kosovskog Zakona o porodi br. 2004/34 on nije obavezan da izdržava svoga svekra. S toga, on nije član domaćinstva. Kao posledica toga, da bi bio ovlašćen da zastupa R.P., s obzirom da, kao što KKAI navela, ne postoji izuzetna situacija kojom bi bile problematične odredbe punomoćja u ovom predmetu, on treba dostaviti valjano punomoćje.

Ipak, Vrhovni sud smatra da odluka KKAI da odbaci zahtev zbog toga što nije dostavljeno punomoćje, nije izdata na osnovu odredbi u vezi načina popunjavanja zahteva.

Odeljak 11.1 UNMIK uredbe br. 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079 predviđa da će se odredbe Zakona o upravnom postupku primenjivati *mutantis mutantis* u postupku Komisije. Član 39.1 Zakona o upravnom postupku glasi:

“Ukoliko zahtev zainteresovane stranke za pokretanje upravnog postupka nije pripremljen u skladu sa članom 38 ovog zakona, fizičkom i pravnom licu koje traži meru organa uprave,će se pismeno zatražiti ispravku omašaka u zahtevu.”

Pored uslova u članu 38 ovog zakona, obavezno treba podneti pismeni zahtev, potpisan i datiran od te strane osobe ili njegovog pravnog zastupnika.

Vrhovni sud smatra da se reči *“će se pismeno zatražiti ispravku”*, u smislu zahteva koji su podneti pred sudom, odnose na formalni zahtev uključujući napomenu u vezi posledice ne povinovanja istog kao

što se obično dešava tokom instrukcija predmeta u svim postupcima pred sudovima. Ovo mišljenje se takođe odnosi na obaveze i odgovornosti Izvršnog sekretarijata kako što je navedeno u dodatku II AN 2007/5 zamenjenog, a posebno u odeljku 1.1 (a) i 4.1: Izvršnog sekretarijata se traži „*pomoć u sakupljanju zahteva*“ i, u vreme rešavanja zahteva, „*da pruža pomoć stranama u sporu da reše spor*”.

Pri tumačenju ovih odredbi AN, Vrhovni sud, kao što je predviđeno odeljkom 13 istog AN, ‘*...može da uzme u obzir, uz one modifikacije ili kvalifikacije koje smatra neophodnim ili odgovarajućim u datim okolnostima, odredbe važećih zakona o ovlašćenjima Vrhovnog suda koja se odnose na građanske postupke uključujući, mutatis mutandis, odredbe Administrativnog naređenja br. 2003/13 od 11. juna 2003. godine za sprovođenje Uredbe UNMIK be. 2002/13 o ustanovljavanju Specijalne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju.*’.

Odeljak 28.4 UNMIK AN 2008/6 koji menja i zamenjuje UNMIK AN 2002/13 u odnosu na kriterijum prihvatljivosti zahteva predviđa da u slučaju da sudsko veće odredi da uslovi za prihvatanje nisu stečeni, treba se doneti nalog za podnosioca, u kome će biti predviđen odgovarajući vremenski period za dopunu ili popravku zahteva, te i da će nalog navesti na koji način zahtev ne ispunjava uslove i da će isti biti uručen podnosiocu zahteva.

U smislu ovog tumačenja, Vrhovni sud smatra da su dužnosti Izvršnog sekretarijata „*pomoć u sakupljanju zahteva*“ što neophodno podrazumeva sakupljanje kompletnih zahteva koji dovodi do njihove aktivne i efektivne uloge u pripremanju kompletnih zahteva kako bi se uputili Komisiji.

Vrhovni sud primećuje da, u konkretnom slučaju, da eksel list na kojem se nalaze zadaci koje je obavio Izvršni sekretarijat pokazuje da je M.M. bio neformalno kontaktiran dana 6. oktobra 2008. godine, 28. februara 2009. godine i 4. marta 2009. godine i zatraženo je od njega da dostavi punomoćje. Eksel list prikazuje da mu je dva put dat rok od dve nedelje i jedanput od 30 dana da ispunji uslove. U ovim dokumentima, uvek je viđen jedan zahtev od dana 18. marta 2009. godine za kontaktiranje podnosioca zahteva, da mu se da novi vremenski rok od 30 dana i da ga obaveste o tome da ako ne podnese punomoćje u određenom vremenskom roku može doći do odbacivanja njegovog zahteva. Međutim ovaj dokumenat ne dokazuje da je urađen ili dostavljen zahtev zastupniku podnosioca zahteva.

Uzimajući u obzir posledice odbacivanja zahteva za postupak koji se više ne može obnoviti pošto, na osnovu odeljak 8 AN 2007/5, zamenjenog, vremenski period za ulaganje zahteva pre KKAI je prošao dana 3. decembra 2007. godine, Vrhovni sud nalazi da jedino pismeni zahtev koji navodi

posledice neispunjenja uslova u vezi prihvatljivosti zahteva, uručen stranci, može dovesti do odbacivanja zahteva.

U konkretnom slučaju, takav formalni zahtev nije obavljen. Prema tome, zastupnik podnosioca zahteva nije mogao biti obavešten o potrebnoj sigurnosti da zahtev može biti odbačen zbog nedostatka punomoćja. Kada je shvatio uticaj ovog nedostatka, nakon primanja KKAI odluke, prilikom ulaganja žalbe on je dostavio pravilno, overeno i valjano punomoćje.

Kao posledica gore navedenog obrazloženja, na osnovu odeljka 13.3 (a) UNMIK uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079, Vrhovni sud će prihvatiti žalbu i doneti novu odluku.

Sa dostavom valjanog punomoćja, Vrhovni su smatra da je zahtev kompletan i prihvatljiv. Vrhovni sud treba dalje razmatrati zahtev na osnovu zasluga.

Na osnovu odeljka 3.1 UNMIK uredbe br. 2006/50 zamenjene Zakonom br.03/L-079, KKAI i, u drugom stepenu, Vrhovni su nadležni da rešavanju svojinske zahteve vezane za konflikt u vezi nepokretne imovine, uključujući poljoprivrednu i komercijalnu imovinu, u okolnostima koji su direktno vezani ili rezultiraju iz oružanog sukoba koji se dogodio između 27. februara 1998. godine i 20 juna 1999. godine, gde podnosilac zahteva nije u stanju da uživa takvo imovinsko pravo.

U konkretnom slučaju, predmet zahteva je pašnjak koja se sastoji od poljoprivredne nepokretne imovine. Žalilac je objasnio da se gubitak poseda navedene parcele dogodio 10. juna 1999. godine, zbog opšte situacije sigurnosti i zbog njegovog ličnog straha.

Ovi elementi i vreme gubitka poseda u veoma poznatim okolnostima situacije na Kosovu u junu 1999. godine, su opravdavani s obzir da zahtev spada pod nadležnosti ovog veća Vrhovnog suda.

Da bi mu se dodelio ponovni posed, žalilac treba da dokaže svojinsko pravo nad parcelom u sporu. Sa ovom namerom, on je dostavio odluku D. br. 51/73 izdatu dana 6. septembra 1985. godine od strane Opštinskog suda u Podujevu u kojoj je navedena podela različitih parcela a prvenstveno dodeljivanje parcele u sporu njemu. Dalje, Izvršni sekretarijat je dostavio posedovani list br. 338 katastarske zone Batlava, opština Podujevo, koji pokazuje da je parcela upisana na ime R.P..

Na osnovu člana 20 Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima (Službeni list SFRJ br. 6/80), *“pravo svojine stiče se po samim zakonom, na osnovu pravnog posla i nasleđem”*

Gore navedena odluka Opštinskog suda u Podujevu se izričito odnosi na završnom ostavinskom rešenju O. br. 31/69 od dana 7. novembra 1969. godine, takođe izdatog od strane Opštinskog suda u Podujevu, koje proglašava sinove pokojnog B.P. kao jedinim naslednicima imovine. Među njima je i R.P.. Onda je došlo do podele nepokretne imovine kao što je dogovoreno ostaviskim rešenjem i parcela u sporu je dodeljena R.P.. Rezultat ovog rešenja je upisan u katastarskim knjigama na osnovu dokaza posedovanog lista dostavljenog u postupku.

Te stoga, dovoljno je Vrhovnom sudu da se ovi dokumenti sastoje od dokaza traženog prava i zaključuje da je žalilac ostvario svojinsko pravo nad imovinom u zahtevu. Kao posledica toga, Vrhovni sud će mu dodeliti ponovni posed nad navedenom imovinom i naložiće bilo kojem licu koje je nezakonito zauzelo imovinu da napusti istu u roku od 30 dana od dana prijema ove presude. U slučaju ne povinovanja ovim nalogom u navedenom vremenskom periodu doći će do izbacivanja sa imovine.

Troškovi postupka:

Na osnovu dodatka III, člana 8.4 administrativnog naređenja (AN) 2007/5 zamenjenog Zakonom br. 03/L-79, stranke su oslobođene plaćanja troškova u postupku pred Izvršnim sekretarijatom i Komisijom.

Međutim, isti izuzetci nisu predviđeni u postupcima pred Vrhovnim sudom.

Kao posledica, standardna tarifa sudske takse je predviđena Zakonom o sudskim taksama (službeni list SAPK-3. oktobar 1987. godine) i AN 2008/02 Sudskog saveta Kosovo o Ujedinjenju sudskih taksi koji su u primeni u postupcima pred Žalbenim većem.

Pošto je žalilac dobi slučaj i pošto nema tuženika, ovu sudsku taksu će snositi sud i platiće istu iz budžetskih resursa.

Pravni savet

Prema članu 13.6 UNMIK uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom 03/L-79, ova presuda je završna i važna te se ne može osporiti putem redovnih ili neredovnih lekova.

Antoinette Lepeltier-Durel, EULEX Predsedavajući sudija

Anne Kerber, EULEX sudija

Sylejman Nuredini, sudija

Urs Nufer, Eulex registrar